

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi väylämaksun puolituksen jatkamisesta
Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/20587/2023

LAUSUNTO

Suomen Laivameklarit ry

1.9.2023

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi väylämaksun kantamisesta edelleen puolitettuna vuosina 2024–2027 (1.1.2024–31.12.2027).

Suomen Laivameklarit ry edustaa Suomessa toimivia ulkomaisia varustamoja ja ulkomaisten varustamojen alusten suomalaisia asiamiehiä/edustajia eli agentteja. Suomen tuonnista ja viennistä noin 70-80 % kuljetetaan ulkomaisilla aluksilla, jotka vastaavat vuosittain yhdessä alusten asiamiesten/edustajien/agenttien kanssa lähes samasta osuudesta maksettuja väylämaksuja.

Suomen Laivameklarit ry puoltaa esitystä väylämaksujen kantamisesta puolitettuna vuosina 2024-2027. On erittäin hyvä, että päätös puolituksesta tehdään saman tien koko vaalikaudeksi. Tämä tuo markkinoille tervetullutta ennustettavuutta veroluoteisen maksun perimisen suhteen.

Lausuntopyynnössä todetaan, että samaan aikaan käynnistetään väylämaksun pysyvän puolituksen toteuttava säädöshanke, joka esiteltäisiin valtioneuvostolle syksyn 2024 talousarviolakien yhteydessä.

Suomen Laivameklarit ry katsoo, että tässä säädöshankkeessa olisi syytä tehdä väylämaksun puolituksesta pysyvä tai poistaa väylämaksut kokonaan. Jos väylämaksut kuitenkin halutaan säilyttää, säädöshankkeessa olisi syytä tarkastella myös muutamia väylämaksulaissa olevia merikuljetusmarkkinoiden toimintaan vaikuttavia kohtia.

Säädöshankkeessa tulisi tarkastella ainakin seuraavia kolmea lainkohtaa:

1) Väylämaksulain 4 § (19.12.2014/1214) Maksuvelvollinen 1 ja 2 mom.

”...Jos Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneella laivanisännällä on **yhteisvastuullinen edustaja, ovat laivanisäntä ja hänen edustajansa yhteisvastuullisesti velvollisia maksamaan väylämaksun.**

Muualla kuin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneella laivanisännällä tulee olla Tullin hyväksymä, Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautunut **yhteisvastuullinen edustaja. Laivanisäntä ja hänen edustajansa ovat tällöinkin yhteisvastuullisesti velvollisia maksamaan väylämaksun.**”

Säädöshankkeessa tulisi tarkastella uudelleen aluksen edustajan roolia maksuista yhteisvastuullisena tahona. Edustaja/asiamies/agentti tulisi rinnastaa huolitsijaan. Väylämaksu on ainoa veroluonteinen maksu, jonka perinnän viranomainen on ulkoistanut yksityiselle toimijalle.

2) *Väylämaksulain 10 § Väylämaksujen vuotuinen enimmäismäärä ja lisämaksu*

”Kun matkustaja-aluksesta tai suurnopeusaluksesta on suoritettu 30 väylämaksua ja lastialuksesta 10 väylämaksua, alus on vapautettu **saman kalenterivuoden** aikana enemmistä väylämaksuista. Alusyhdistelmän maksukerrat lasketaan alusyhdistelmään kuuluvan työntävän, koneellisen aluksen käyntikertojen perusteella. (21.12.2007/1267)”

Kuten esityksessäkin todetaan, käyntikertaleikkurit voivat vaikuttaa yksittäisen aluksen liikennöintiin vuositasolla kohdistuviin väylämaksuihin suuresti. Säännöllisen liikenteen aluksista maksetaan väylämaksut yleensä jo alkuvuodesta, jonka jälkeen alus saa maksuvapautuksen loppuvuodeksi. Tämä suosii säännöllistä liikennettä ja asettaa muut eriarvoiseen asemaan.

Satamakäyntien laskenta tulisi alkaa aina 12 kk eteenpäin ensimmäisestä käyntikerrasta laskettuna, eikä nollautua kalenterivuositain. Tämä mahdollistaisi kuljetusmarkkinoilla laajemman alusten tarjonnan Suomen viennin ja tuonnin tarpeisiin.

3) *Väylämaksulain 5 § (19.12.2014/1214), Väylämaksu, 6 mom*

” Väylämaksua ei suoriteta aluksesta, joka ainoastaan aluksen kuntoonpanoa tai sen tarpeellisuuden tutkimista varten, polttoaineen ottamista varten tai muusta pakottavasta syystä poikkeaa Suomen satamaan jättämättä tai ottamatta lastia tai matkustajia.”

Väylämaksulain tulkintaa siitä, milloin alus voi käydä satamassa tai ankkuripaikalla ilman väylämaksua tulisi tarkastella uudelleen ja tehdä säädöksestä yksiselitteinen. Tällä hetkellä väylämaksua peritään aina, kun alus ylittää Suomen aluevesirajan riippumatta siitä, käykö alus satamassa esim. vain polttoaineen ottamista varten.

Suomen Laivameklarit ry osallistuu mielellään säädöshankkeen valmisteluun.

Suomen Laivameklarit ry:n puolesta

Sari Turkkila
toiminnanjohtaja
Suomen Laivameklarit ry
sari.turkkila@shipbrokers.fi
+358 405263348